

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Δημιουργική & Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

2021-2022

ΤΙΤΛΟΣ: ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ**ΚΩΔΙΚΟΣ:** Π102**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:** Ειρήνη Δερμιτζάκη, τηλ: 24210 74790, e-mail: idermitzaki@uth.gr**ΑΛΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:** Αναστασία Αλευριάδου,

e-mail: alevriadou@yahoo.com

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ: Δια ζώσης (65%) & εξ' αποστάσεως (35%) μαθήματα**ΕΞΑΜΗΝΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ:** Α' εξάμηνο**ΕΙΔΟΣ:** Ελεύθερης Επιλογής**ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ:** Δημιουργική Φυσική Αγωγή & Ειδική Φυσική Αγωγή**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ-ECTS:** 10**ΣΚΟΠΟΣ**

Το μάθημα αναδεικνύει τη σημασία των ψυχολογικών και ψυχοκοινωνικών διεργασιών που επηρεάζουν την προσαρμογή και τη μάθηση όλων των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον αλλά και την διδασκαλία, μέσα από την αξιοποίηση των αρχών και μεθόδων της Ψυχολογίας. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται θέματα που αφορούν τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των παιδιών και στη μάθηση, τη διαχείριση της τάξης, την αναγνώριση δυσκολιών στη συμπεριφορά και στην ανάπτυξη, θέματα ψυχοδιαγνωστικής αξιολόγησης, την αυτορύθμιση της μάθησης και ψυχολογικές-ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις για παιδιά εφήβους σε θέματα μάθησης και συμπεριφοράς. Η εξ' αποστάσεως ενότητα εστιάζει στον ρόλο των ειδικών και των εκπαιδευτικών όσον αφορά στις παρεμβάσεις σε παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/αναπηρίες υπό το πρίσμα της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Δίνεται έμφαση στη διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκομένων και στην προαγωγή της κοινωνικής και σχολικής ένταξης των μαθητών/τριών με δυσκολίες ως βασική διάσταση της ψυχικής ανθεκτικότητας και της ισορροπημένης ψυχοκοινωνικής εξέλιξης των συγκεκριμένων μαθητών/τριών. Έμφαση δίνεται στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, καθώς και στο σχεδιασμό εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και αναλύονται τα νευροψυχολογικά προφίλ παιδιών και εφήβων με γενετικά σύνδρομα που σχετίζονται με την νοητική αναπηρία καθώς και οι εφαρμογές τους στην εκπαίδευση και στη ΦΑ.

Επιδίωξη του μαθήματος είναι να γίνει σύνδεση θεωρίας και πράξης, ώστε οι γνώσεις και οι δεξιότητες που παρουσιάζονται να μπορούν να εφαρμοστούν στην ερευνητική και εκπαιδευτική πρακτική. Κεντρικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι εκπαιδευόμενοι/ες να αποκτήσουν γνώσεις, μεθόδους και δεξιότητες ώστε να προετοιμάζουν το κατάλληλο περιβάλλον για αποτελεσματική μάθηση και διδασκαλία και για ενδυνάμωση της ολόπλευρης ανάπτυξης των μαθητών και να μπορούν να απαντούν σε δυσκολίες προσαρμογής, μάθησης και διαχείρισης της τάξης, παίρνοντας τις κατάλληλες εκπαιδευτικές αποφάσεις που θα αποδώσουν με τους μαθητές τους.

1. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης στο συγκεκριμένο μάθημα, οι φοιτητές/τριες θα είναι ικανοί να:

1. Να γνωρίζουν και να κατανοούν τις θεματικές του μαθήματος και να έχουν εξοικειωθεί με τις αρχές και μεθόδους της Σχολικής Ψυχολογίας. Συγκεκριμένα, να κατανοούν και να μπορούν να συζητούν για τους παράγοντες που συμβάλλουν στη μάθηση και στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των μαθητών, για θέματα διαχείρισης της συμπεριφοράς στην τάξη, για θέματα δυσκολιών στη συμπεριφορά και στη μάθηση, για την αυτο-ρύθμιση της μάθησης και για ψυχο-εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στο σχολείο με έμφαση στην ΦΑ. Ακόμη, να κατανοούν θέματα όπως η διαφοροποιημένη διδασκαλία και οι εφαρμογές της σε μαθητές αμεα, η συμπεριληπτική εκπαίδευση και οι αρχές της διεπιστημονικής συνεργασίας, και τα γενετικά σύνδρομα νοητικής αναπηρίας.
2. Να αξιολογούν και να συζητούν κριτικά τις πληροφορίες και το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος, καθώς και σχετικές έρευνες και προγράμματα παρέμβασης που θα παρουσιαστούν.
3. Να εφαρμόζουν γνώσεις και βασικές δεξιότητες για να διευκολύνουν μαθητές με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίοι χρειάζονται στήριξη στη μάθηση, στη διδασκαλία ή/και στην ψυχοκοινωνική προσαρμογή τους στο σχολείο. Να σχεδιάζουν τη δράση και τη διδασκαλία τους στην τάξη με βάση τις ψυχοεκπαιδευτικές αρχές, γνώσεις και δεξιότητες του μαθήματος, να προτείνουν λύσεις σε πρώτου επιπέδου δυσκολίες προσαρμογής, συμπεριφοράς και μάθησης στο σχολείο, και να υλοποιούν ανάλογες δραστηριότητες απλής δομής με στόχο την καλύτερη προσαρμογή και την προαγωγή της ψυχικής υγείας όλων των μαθητών, με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
4. Να διαθέτουν δεξιότητες υλοποίησης και συγγραφής βιβλιογραφικής ή/και ερευνητικής εργασίας, δηλαδή, να συγκεντρώνουν, να ερμηνεύουν και να αξιολογούν, και να συνθέτουν στοιχεία και πληροφορίες από επιστημονικές πηγές για θέματα συμπεριφοράς και μάθησης στην σχολική τάξη, να διαμορφώνουν κρίσεις για τα θέματα αυτά και να μπορούν να κοινοποιούν με επιστημονική επάρκεια πληροφορίες, ιδέες, προβλήματα και λύσεις σχετικές με τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν.

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αποτελέσματα μάθησης	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες	Κριτήρια Αξιολόγησης	Φόρτος εργασίας φοιτητή (ώρες)
----------------------	------------------------------	----------------------	--------------------------------

Γνώση & κατανόηση	Διαλέξεις, συζήτηση περιπτώσεων, μελέτη υλικού	Συμμετοχή σε συζητήσεις, μελέτες περίπτωσης, ασκήσεις αναστοχασμού στην τάξη, ατομική μελέτη	60
Αξιολόγηση	Διαλέξεις, μελέτη, εκπόνηση εργασιών	Συμμετοχή σε συζητήσεις/μελέτες περίπτωσης, ασκήσεις αναστοχασμού, κατάθεση εργασιών	40
Σχεδιασμός & Υλοποίηση	Ασκήσεις, μελέτες περίπτωσης, εκπόνηση εργασιών	Συζήτηση στην ομάδα Εκπόνηση εργασιών	150
		ΣΥΝΟΛΟ	250

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δια ζώσης ενότητες:

1. Ψυχολογικοί-ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των παιδιών και στη μάθηση.
2. Διαχείριση της τάξης σε θέματα συμπεριφοράς. Θέματα αποτελεσματικής επικοινωνίας.
3. Αναγνωρίζοντας δυσκολίες στη συμπεριφορά και στην ανάπτυξη. Θέματα ψυχοδιαγνωστικής αξιολόγησης.
4. Προάγοντας την αυτο-ρύθμιση της μάθησης. Εφαρμογές στην ΦΑ.
5. Ψυχολογικές-ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις για παιδιά-εφήβους σε θέματα μάθησης και συμπεριφοράς.

Εξ' αποστάσεως ενότητες:

6. Η διεπιστημονική συνεργασία στη συμπεριληπτική εκπαίδευση
7. Διαφοροποιημένη διδασκαλία με βάση τις αρχές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας και της ειδικής αγωγής
8. Εφαρμογές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες
9. Γενετικά σύνδρομα νοητικής αναπηρίας-Νευροψυχολογικό προφίλ και παρεμβατικά μοντέλα με βάση τις αρχές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας και της ειδικής αγωγής

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Δια ζώσης & εξ' αποστάσεως μαθήματα

5. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

Διάλεξη	Εισηγήτρια	Θέμα
1	Δερμιτζάκη Ε.	Εισαγωγικά για το μάθημα και για την αξιολόγησή του. Προσδιορίζοντας της περιοχή και τις κεντρικές έννοιες του μαθήματος.
2	Δερμιτζάκη Ε.	Ψυχολογικοί και ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που συμβάλλουν στη συμπεριφορά και στη μάθηση. Σύγχρονες απόψεις.
3	Δερμιτζάκη Ε.	Αποτελεσματική επικοινωνία στην τάξη. Προληπτική διαχείριση της συμπεριφοράς.
4	Δερμιτζάκη Ε.	Αναγνωρίζοντας δυσκολίες στη συμπεριφορά και την ανάπτυξη – Ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση
5	Αλευριάδου Α.	Η διεπιστημονική συνεργασία στην συμπεριληπτική εκπαίδευση
6	Αλευριάδου Α.	Διαφοροποιημένη διδασκαλία με βάση τις αρχές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας και της ειδικής αγωγής
7	Αλευριάδου Α.	Εφαρμογές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας σε άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες
8	Αλευριάδου Α.	Γενετικά σύνδρομα νοητικής αναπηρίαςΝευροψυχολογικό προφίλ και παρεμβατικά μοντέλα με βάση τις αρχές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας και της ειδικής αγωγής
9	Δερμιτζάκη Ε.	Προάγοντας την αυτο-ρύθμιση της μάθησης. Εφαρμογές στην ΦΑ.
10	Δερμιτζάκη Ε.	Διαχείριση της συμπεριφοράς στην τάξη. Προάγοντας τις θετικές συμπεριφορές.
11	Δερμιτζάκη Ε.	Ψυχολογικές παρεμβάσεις για παιδιά-εφήβους: Θεωρητικά πλαίσια
12	Δερμιτζάκη Ε.	Ψυχολογικές παρεμβάσεις για παιδιά-εφήβους: Ψυχοεκπαιδευτικά προγράμματα παρέμβασης

6. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

Η αξιολόγηση των φοιτητών περιλαμβάνει:

Κριτήρια Αξιολόγησης	Ποσοστό τελικής βαθμολογίας
Εργασία ομαδική (δια ζώσης ενότητες)	45%
Ασκήσεις	15%
Εργασία ομαδική (εξ' αποστάσεως ενότητες ειδικής αγωγής)	40%

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ενότητες δια ζώσης - Ε. Δερμιτζάκη

Βιβλία

- Βασιλόπουλος, Σ., Μπρούζος, Α., & Μπαούρδα, Β. (2016). *Ψυχοεκπαιδευτικά ομαδικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους*. Αθήνα: Gutenberg.
- Blankenship, B. (2008). *The psychology of teaching physical education*. Routledge.
- Cohen, D. H., Stern, V., & Balaban, N. (2001). *Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Δερμιτζάκη, Ε. (2017). *Προάγοντας τις δεξιότητες των μαθητών να μαθαίνουν. Ανάπτυξη της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Elliot, S. N., Kratochwill, T. R., Cook, J. L., & Travers, J. F. (2008). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αποτελεσματική διδασκαλία, αποτελεσματική μάθηση* (Επιμ. Μετ. Α. Λεονταρή & Ε. Συγκολλίτου). Αθήνα: Gutenberg.
- Fontana, D. (1996). *Ψυχολογία για εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Σαββάλας.
- Fontana, D. (1996). *Ο εκπαιδευτικός στην τάξη*. Αθήνα: Σαββάλας.
- Goldstein, S., & Brooks, R. B. (2009). *Understanding and managing children's classroom behavior*. NJ: J. Wiley.
- Ζαφειροπούλου, Μ. (2000). *Κατανοώντας τη συμπεριφορά μας: Ο ρόλος της μάθησης στην πρόσκτηση και στην εξέλιξη της συμπεριφοράς*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Kane, J. E. (2017). *Psychological aspects of physical education and sport*. Routledge.
- Κολιάδης, Ε. (2010). *Συμπεριφορά στο σχολείο. Αξιοποιούμε δυνατότητες, αντιμετωπίζουμε προβλήματα*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Πεδίο.
- Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2012). *Ψυχολογία Κινήτρων*. Αθήνα: Πεδίο.
- Liukkonen, J., et al. (Eds) (2007). *Psychology for physical educators* (2nd ed.). Human Kinetics.
- Reynolds, C. R., & Gutkins, T. B. (2014). *Σχολική Ψυχολογία* (Τόμοι Α' και Β'). Αθήνα: Έλλην/Ιων.

- Schunck, D. H., Pintrich, P., & Meece, J. L. (2007/2010). *Τα κίνητρα στην εκπαίδευση* (επιμ. μετ. Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός). Αθήνα: Gutenberg.
- Slavin, R. E. (2018). *Εκπαιδευτική ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Συγκολλίτου, Ε. (2006) (Επιμ. Έκδ.). *Έννοια του εαυτού και λειτουργικότητα στο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2015). *Πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στην οικογένεια*. Αθήνα: Gutenberg.
- Zimmerman, B. J., & Schunk, D. H. (Eds.) (2011). *Handbook of self-regulated learning and performance*. New York, NY: Routledge/Taylor & Francis Group.

Άρθρα

- Anderman, L.H., Andrzejewski, C.E., & Allen, J. (2011). How do teachers support students' motivation and learning in their classrooms? *Teachers College Record*, 113, 969–1003.
- Brigman, G A, Webb, L. D., & Campbell, C. (2007). Building skills for school success: Improving the academic and social competence of students. *Professional School Counseling*, 10(3), 279-288.
- Chatzistamatiou, M., Dermitzaki, I., Efklides, A. & Leondari, A. (2014). Motivational and affective determinants of self-regulatory strategy use in elementary school mathematics. *Educational Psychology*, 35(7), 835-850.
- Chatzistamatiou, M., Dermitzaki, I., & Bagiatis, V. (2014). Self-regulatory teaching in mathematics: Relations to teachers' motivation, affect and professional commitment. *European Journal of Psychology of Education*, 29, 295–310.
- Δερμιτζάκη, Ε. (2001). Η φύση και η δομή της ακαδημαϊκής αυτο-εικόνας, η σχέση της με τη σχολική επίδοση και οι επιδράσεις του παράγοντα «ηλικία» στη σχέση αυτή. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 120, 101-110.
- Δερμιτζάκη, Ε. (Επιμ. Έκδοσης) (2013). Perspectives on Self-Regulation Research in Education, Ειδικό τεύχος του περιοδικού *Hellenic Journal of Psychology*, 10 (3). (ελεύθερη πρόσβαση: www.pseve.org)
- Δερμιτζάκη, Ε., & Χατζησταματίου, Μ. (2008). Αυτο-ρύθμιση της μάθησης: Έννοια, διαδικασίες και αξιολόγηση στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, Τόμος ΙΓ*, 51, 177-190.
- Dermitzaki, I., & Kallia, E. (2021). The role of parents and teachers in fostering children's self-regulated learning skills. In D. Moraitou & P. Metallidou (Eds.), *Trends and Prospects in Metacognition Research across the Life Span - A Tribute to Anastasia Efklides* (pp. 185-207). Switzerland: Springer.
- Dignath, C., & Büttner, G. (2008). Components of fostering self-regulated learning among students. A meta-analysis on intervention studies at primary and secondary school level. *Metacognition & Learning*, 3, 231–264.
- Dinsmore, D. L., Alexander, P. A., & Loughlin, S. M. (2008). Focusing the conceptual lens on metacognition, self-regulation, and regulated learning. *Educational Psychology Review*, 20, 391–409.

- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' Social and Emotional Learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development, 82*(1), 405–432.
- Efklides, A. (2008). Metacognition: Defining its facets and levels of functioning in relation to self-regulation and co-regulation. *European Psychologist, 13*, 277–287.
- Efklides, A. (2011). Interactions of metacognition with motivation and affect in self-regulated learning: The MASRL model. *Educational Psychologist, 46*(1), 6–25.
- Gilman, R., Huebner, E.S., & Furlong, M.J. (Eds.) (2009) *Handbook of positive psychology in schools* (pp. 89-106). New York: Routledge.
- Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2004). Participation motives in physical education: An expectancy-value approach. *Perceptual and Motor Skills, 99*(3), 1168-1170.
- Goudas, M., Kolovelonis, A., & Dermitzaki, I. (2013). Implementation of self-regulation interventions in physical education and sport contexts. Invited chapter in H. Bembenuity, T. J. Cleary, & A. Kitsantas (Eds.), *Applications of Self-Regulated Learning across Diverse Disciplines. A tribute to Barry Zimmerman* (pp. 383-416). Charlotte, NC: Information Age Publishing.
- Henderson, N., & Milstein, M. (2008). *Σχολεία που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα: Πώς μπορεί να γίνει πραγματικότητα για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς* (Επιμ. Χ. Χατζηχρήστου). Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α., & Ζαφειροπούλου, Μ. (Επιμ.) (2011). *Προσαρμογή στο σχολείο. Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών*. Εκδόσεις Πεδίο.
- Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I., & Kitsantas, A. (2013). Self-regulated learning and performance calibration among elementary physical education students. *European Journal of Psychology of Education, 28*, 685-701.
- Kolovelonis, A., Goudas, M., & Dermitzaki, I. (2012). The effects of self-talk and goal setting on self-regulation of learning a new motor skill in physical education. *International Journal of Sport and Exercise Psychology, 10*(3), 221-235.
- Sailor, W., Dunlap, G., Sugai, G., & Horner, R. (Eds.) (2009). *Handbook of Positive Behavior Support*. Springer.
- Scott, T. M., Alter, P. J., & McQuillan, K. (2010). Functional behavior assessment in classroom settings: Scaling down to scale up. *Intervention in School and Clinic, 46*(2), 87-94.
- Simonsen, B., & Sugai, G. (2013). PBIS in alternative education settings: Positive support for youth with high-risk behavior. *Education and Treatment of Children, 36*(3), 3-14.
- Χαραλάμπους, Κ., & Κόκκινος, Κ. Μ. (2015). Το ψυχοκοινωνικό κλίμα της τάξης: Εννοιολογικό περιεχόμενο, θεωρητικό υπόβαθρο, εργαλεία μέτρησης και επίδραση στα μαθησιακά επιτεύγματα των μαθητών. *Preschool and Primary Education, 3*, 157-186.
- Zins, J. E., et al. (2003). Facilitating success in school and in life through Social and Emotional Learning. *Perspectives in Education, 21*(4), 59-60.

Συναφή ελληνικά επιστημονικά περιοδικά:

Επιστήμες της Αγωγής

Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας

Hellenic Journal of Psychology

Preschool and Primary Education

Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας

Ενότητες εξ' αποστάσεως - Α. Αλευριάδου

Αγαλιώτης, Γ. (2002). Μεθοδολογικές επιλογές για τη συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 33, 57-71.

Alevriadou, A., & Giaouri, S. (2012). Implementing Technology to Evaluate SocialCognitive Skills of Children with Down syndrome. In A. van den Bosch & E. Dubois (Eds.), *New Developments in Down Syndrome Research* (pp. 266-280). Nova Science Publishers, Inc.

Αλευριάδου, Α. & Γκιαούρη, Σ. (2009). *Γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης:*

Αναπτυξιακή και Εκπαιδευτική Προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Αλευριάδου, Α. & Γκιαούρη, Σ. (2011). *Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη παιδιών με νοητική αναπηρία και σύνδρομο Down: Ανίχνευση δυσκολιών και προτάσεις παρέμβασης*. Κοζάνη: En-tiposis. (Πανεπιστημιακό Σύγγραμμα στην Ηλεκτρονική Βάση Εύδοξος).

Αλευριάδου, Α., & Γκιαούρη, Σ. (2017). Ενισχύοντας την κοινωνική μάθηση και τη φιλία σε μαθητές/τριες με σύνδρομο Down: Παρεμβάσεις στη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Κεφάλαιο στο βιβλίο του Η.Ε. Κουρκούτα, *Σχολική Συμβουλευτική και Παρεμβάσεις για παιδιά με διαταραχές* (σελ. 295-314). Αθήνα: Πεδίο.

Αλευριάδου, Α., Γκιαούρη, Σ., & Παυλίδου Κ. (2016). *Προβλήματα συμπεριφοράς σε άτομα με νοητική αναπηρία: Διαχείριση στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πεδίο.

Armstrong, A.C., Armstrong, D., & Spandagou, I. (2009). *Inclusive Education: International Policy and Practice*. Sage Publications: London.

Δελασσούδας, Λ., Γ. (2005). *Εισαγωγή στην ειδική παιδαγωγική. Σχολική ένταξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: από τη θεωρία στη πράξη*. Τόμος Α, Αθήνα: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γκιαούρη, Σ. (2018). Η συμβολή της διεπιστημονικής συνεργασίας στην άρση των εμποδίων συμπερίληψης των μαθητών/τριών με αναπηρίες στη γενική εκπαίδευση. Κεφάλαιο στο βιβλίο των Σούλη, Γκιαούρη, Μαυροπαλιά και Αλευριάδου, *Ειδική αγωγή και εκπαίδευση: Ένα σχολείο για όλους* (σελ. 23-39). Κοζάνη: En-tiposis.

- Dimakos, I., (2006). The attitudes of Greek teachers and trainee teachers towards the development of school psychological and counseling services, *School Psychology International*, 27(4), 415 – 425.
- Κουρκούτας, Η.Ε. (2017). *Σχολική Συμβουλευτική και Παρεμβάσεις για παιδιά με διαταραχές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Κουτσελίνη-Ιωαννίδου, Μ. (2006). Στρατηγικές διαφοροποίησης της διδασκαλίας στη σχολική τάξη. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 41, 9-23.
- Κουτσελίνη-Ιωαννίδου, Μ. (2008). *Εποικοδόμηση και Διαφοροποίηση Διδασκαλίας – Μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας*. Λευκωσία: αυτοέκδοση.
- Μαλικιώση - Λοϊζου, Μ., (2002). *Εφαρμογές της συμβουλευτικής ψυχολογίας σε ειδικές κοινωνικές ομάδες στο Πολεμικός, Ν., Καΐλα, Μ., & Καλαβάσης, Φ., (Επιμ.) Εκπαιδευτική, οικογενειακή και πολιτική ψυχοπαθολογία. Θέματα Ψυχοπαθολογίας σε παιδιά και εφήβους*. Τόμος Α, σελ. 342-365, Αθήνα: Άτραπος.
- Μαλικιώση - Λοϊζου, Μ., (2010). *Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση. Από την θεωρία στη πράξη*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Παντελιάδου, Σ. (2008). Διαφοροποιημένη διδασκαλία, στο Παντελιάδου Σ., Αντωνίου Φ. (2008), *Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές δυσκολίες*, Βόλος: Γράφημα.
- Παντελιάδου Σ., & Αργυρόπουλος Β. (2011). *Ειδική αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο.
- Παντελιάδου, Σ., & Φιλιππάτου, Δ. (2013). *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικές πρακτικές*, Αθήνα: Πεδίο.
- Συμεωνίδου Σ., & Φτιάκα, Ε. (2012). *Εκπαίδευση για την ένταξη: Από την έρευνα στην πράξη*. Αθήνα: Πεδίο.
- Συριοπούλου-Δελλή Χ., (2005). *Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην Ειδική Αγωγή*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Strogilos, V., Lacey, P., Xanthacou, Y., Kaila, M. (2011). Collaboration and integration of services in Greek special schools: two different models of delivering school services. *International Journal of Inclusive Education*, 15(8), 808-810.
- Οδηγοί Διαφοροποίησης στην Ειδική Αγωγή: <http://ed.prosvasimo.gr/educationalmaterial/odhgoi-diaforopoihshs-159>
- Tomlinson, C.A. (2000) Differentiated instruction: Can it work? *The Education Digest*, 66, 25-31.
- Tomlinson, C.A. (2003). *Fulfilling the promise of the differentiated classroom: Strategies and tools for responsive teaching*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development
- Tomilson, C.A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Tomlinson, C., Brighton, C., Hertberg, H., Callahan, C., Moon, T., Brimijoin, K., Conover, L., & Reynolds, T. (2004). Differentiating instruction in response to student readiness, interest, and learning profile in academically diverse

classrooms: A review of literature. *Journal for the Education of the Gifted*, 27(2-3), 119-145.

Tomlinson C. A., Brimijoin, K. & Narvaez, L. (2008). *The differentiating school: making revolutionary changes in teaching and learning*. Alexandria, VA: ASCD.

Tomlinson, C. A. & Moon, T. R. (2014). *Assessment and Student Success in a Differentiated Classroom*. Alexandria, VA: ASCD.

Tomlinson C. A., & Strickland, C. A. (2005). *Differentiation in Practice: a resource guide for differentiating curriculum, grades 9-12*. Alexandria, VA: ASCD.